

SZÖVEG –
LACKFI JÁNOSILLUSZTRÁCIÓ –
BALASSA NIKOLETTASOROZAT –
VÍZEN JÁRNI TILOS

ÉLETÜNK LÉPŐKÖVEI

Mindent nem kaphatsz meg a szüleidtől. Mindent nem kaphatsz meg a társadtól. A gyerekeidtól sem kaphatsz meg mindent.

◆ Kapsz viszont menetközben sok olyasmit, amit igazán nem kértél volna. Fejedhez vágják, mint egy homokozólapátot, mint egy gumilabdát, mint egy kimustrált cipőt, mint egy sörösüveget a kocsmában. Te meg állsz ott bután, tökkelütötten. És csak lassanként tanulsz meg, hogy nem dőlt össze a világ. Mert akkor, a kíméletlenség pillanatában egyáltalán nem úgy tűnik, mintha szeretne az a másik, akivel egy életre összeköt a vér vagy a döntésed, esetleg mindkettő.

Én legalábbis ebben a rombolásban mindig úgy éreztem, a másik alapjaiban akarja felrobbantani kapcsolatunkat. Mintha vége lenne az útnak. Pedig csak egy kátyú volt, kisebb vagy nagyobb. Megviseli a járgányt, de lehet haladni tovább.

Nyilván én is sok ilyen pillanatot idéztem elő, talán észre se vettem. Számtalanszor romboltam porig szeretteim világát, úgy érezhették, véglegesen csalódtak bennem, game over, nincs tovább. Aztán lassan olvadt a jég, zajlott minden tovább.

Ki lehet bírni. Főként, ha állomásnak tekintem, újabb mezőnek a társasjátékban: kimaradok egy körből, lépjek vissza hármat, húzzak egy büntetőkártyát, kicsit börtönbe megyek. A játék folytatódik.

Aztán új távlat nyílt előttem, megláttam, hogy amennyi indokolatlan bántást kapok még a legközelebb állóktól is, hiszen csupán emberek, épp annyi indokolatlan jótettet szórt szét Isten teljesen vadidegen emberekbe. Voltaképpen az életem ilyen lépőkövekkel van tele, nélkülük sehol se lennék.

Vagány gimnáziumi énektanárom, aki a gólyatáborban forintos alapon kockapókerezett velünk, egy Gluck-operát akart színpadra vinni, és nekem szánta benne a hőstenor szerepet. Jártam hangképzésre is, de bárhogy igyekeztem, a szoprán hősnő, darabbeli szerelmesem, úgy leénekel a próbán, hogy csak kapkodtam a levegőt. Ennek ellenére tanárom búcsúzóul lelkesen taglalta, hogy ha majd világhírű tenor leszek, és lesz egy szigetem valahol az óceánban, neki is biztosítsak egy bungalót, ha kikapcsolódnai szeretne. Hogy mit jelent az ilyen dicséret egy önmagában bizonytalan (s ezt nagyképeséggel palástoló) kamasznak, az elmondhatatlan...

Egyik egyetemi évfolyamtársam kölcsönkérte már kész kiselőadásomat, és elmondta a szemináriumon mindazt, amit összeszedtem, mégpedig az enyémnél lényegesen jobb franciasággal. Attól fogva irodalomtanárunk gyalázatosan tehetségtelen tolvajnak tartott, és mindent megtett, hogy a tanszékről kiebrudaljon. Ha a másodévi szigorlaton sikerül megbuktatnia, nem tanítottam volna francia irodalmat később tizenhét évig a Pázmányon. Mindent elkövettem ennek érdekében, de tanszékvezetőnk, aki nyelvészetből vizsgáztatott, áttuszkolt engem valahogy, pedig az ő tantárgyából aztán végképp nem villogtam. Megindító bizalom, ahogy azóta is követi pályafutásomat.

Később nem tudtunk volna lakást venni, se jövedelmünk, se hitelképességünk nem volt, és lassan a fejünkre és két és fél gyermekünk fejére szakadt már a családi ingatlan, amiben laktunk. Ekkor betoppant egy bankár ismerősünk, aki ismeretségeit latba vetve kölcsönt szerzett nekünk, maga vállalt pénzügyi kezességet értünk, és lett lakásunk. Soha meg nem hálálható...

Negyedéves egyetemi hallgató koromban egyik tanárom, aki láncban dohányzott óráin, diákjaival ösztöregződött, és kifogyhatatlan volt az anekdotákból, levitt Pécsre, hogy megtartsam szemináriumait, ezzel mintegy előgyakorlatozhattam későbbi egyetemi pályafutásomhoz. Ott ismertem meg későbbi tanszékvezetőmet is. Mesterem a vonaton szugesztíven rám nézett, és

azt mondta, rég látott olyat, aki ennyire lazán és gazdagon fordítana, mint én. Hittem is meg nem is, egy voltam a sok éhenkórász fiatal költőcske közül, de ez a bók erős oszlopot falazott belső épületembe.

Az egyik bank elit-klubot szervezett klienseinek művészeti csemegékkel, fogadásokkal, koncertekkel, múzeumlátogatásokkal, piknikekkel, és a programokért felelős, lelkes hölgy hosszan kérdezgette az ifjú embert, aki voltam, mit javaslok, kit hívjon előadni, kit nem. Zavarbaejtően beavatott munkájába, és még nem is találkoztunk, már jó barátság szövődött köztünk. Később a klub kulturális tanácsadójának kért fel, esszéket íratott velem a hírlevélhez, és gyakorlatilag ő állta méregdrága albérletünket, míg a házunk épült. Kitehetnénk egy háladáó táblácskát a falra...

És volt, aki megzenésítette a verseimet. Volt, aki feloldította a rokszínpadra, hogy ez nekem menni fog. Volt, aki mosogatógépet ajándékozott. Volt, aki passzolt és drukolt. Volt, aki PhD-ösztöndíjat adott, pedig sejtette, hogy nem leszek négy fal közé zárkozó tudományos kutató. Volt, aki a véleményemet kérdezte, pedig ezer-szer többet tudott nálam. Volt, aki a stroke-om után adott tanácsokat, hogyan építsem újra az életemet. Egy ember élete sok ember élete. Összefüggünk, nem vagyunk külön szigetek. Sokaknak tartozom, sosem tudom majd visszafizetni. Igyekszem továbbadni másoknak, hogy a láncolat meg ne szakadjon. ♦

SZÖVEG –
UGHY SZABINA

KÉP –
PÁCZAI TAMÁS

SOROZAT –
KETTŐ AZ EGYBEN

EGYMÁS VILÁGÁT ÉPÍTJÜK

Juhász Anna tíz évvel ezelőtt élesztette fel az irodalmi szalonok hagyományát, és azóta neve védjegye lett a teltházás, de mégis családias hangulatú rendezvényeknek. **Csáky Attila** producer a Fest;tisztít Galéria tulajdonosa inkább a képek világában él. Velük találkozni olyan, mint hazatérni. Az otthonosság élménye – legyen szó irodalmi estről, kiállításmegnyitóról, lakásról vagy közös életről – mindkettejük szenvedélye.

- ◆ – Mindketten aktív, közösségi emberek vagytok, a megismerkedésetek előtt is igen intenzív életet éltetek, és ha jól tudom, viszonylag hamar össze is házasodtatok...
Csáky Attila: 2016 februárjában ismerkedtünk meg. Akkoriban eléggé magamba zárkózott módon, a világtól elvonultam életem, és nem is terveztem ebből kijönni. Aztán egy irodalmi estjén előttem állt Anna, és találkozásunk másnapjától lényegében együtt vagyunk. Áprilisban, húsvét ünnepére Anna nekem ajándékozta *Csukás István Szerelmes versét*, amelyet a költő a saját kezével írt le nekünk. A vers pont arról szól, hogy „szeretem az utat, mely hozzád vezetett” – nem számít, hogy mi minden volt korábban, most az a fontos, hogy itt vagyunk egymásnak, hogy egy felnőtt kapcsolatba mindenki úgy jön, ahogy lehetett... Tűnhet úgy kívülről, hogy gyorsak vagyunk, én inkább úgy fogalmaznék, hogy megérettünk. Májusban meg is kértem Anna kezét, ősszel pedig összeházasodtunk, majd az eljegyzésünk napjának első évfordulóján megszületett Mimi. Nagyon izgalmas nagy és fél év van mögöttünk, ami most így kevésnek tűnik, mégis rengeteg dolgot éltünk át ez idő alatt. Az életünk most is nagyon eseménydús, de érdekes módon Anna mellett az összes nyughatatlanságom, ami végigkergetett az elmúlt évtizedeken, elmúlt.

„Ülj ide mellém s nézzük együtt az utat, mely hozzád vezetett. Ne törődj most a kitérőkkel, én is úgy jöttem, ahogy lehetett. Hol van már, aki kérdezett, és hol van már az a felelet, leolvasztotta a Nap a hátamra fagyott teleket. Zöttyögtette a szívem, de most szeretem az utat, mely hozzád vezetett.”

Csukás István: Ülj ide mellém

A nővérem és én a papa dolgozószobájának küszöbe fölött csúsztattuk be a neki címzett leveleket.

Juhász Anna: Valamit az ember biztosan hordoz magában azokból a mintákból, amiket otthon lát. Az én szüleim is hasonló gyorsasággal és hittel kötötték össze az életüket. 1978 márciusában ismerkedtek meg, és augusztusban már meg is esküdtek. 2016-ban harmincöt éves voltam, a férjem pedig majdnem ötven, nagyjából hasonló korkülönbség volt édesapám és édesanyám között is. Én hiszek a házasságban, nagyon örülök annak, hogy így alakult az életem, és szép mintát látva, de a saját utamra és boldogságomra tudtam találni. Nekem ez a közösen teremtett világ nagyon otthonos. Életem minden területén, munkában és magánéletben is minden napot és órát szeretek „sűrűn” megélni.

– Köztudott, hogy Anna viszonya az édesapjával, Juhász Ferenc költővel milyen meghatározó volt. Neked milyen volt egy ilyen apa árnyékával találkozni?

Cs. A.: Anna egy olyan nő, akiben erősen érezhető egy profetikusan ember léttapasztalatainak a továbbélése. De ugyanígy az édesanyjától is sokat kapott és tanult, és ennek köszönhetően nagyon helyén van a szíve és az esze is. Sajnálom, hogy nem ismerhettem meg az édesapját személyesen, aki másfél hónappal a megismerkedésünk előtt hunyt el. De azt is gondolom, hogy ez megkönnyítette a mi egymásra találásunkat. Egy ilyen biztos szellemi háttér inkább támasz és otthon, ami erőt és hitet ad.

J. A.: Édesapám halála után hatalmas úr keletkezett bennem, hiszen mindig is nagyon szoros kötelék volt közöttünk, de az egész családukra jellemző egyfajta állandó összefonódás, folytonos, intenzív kommunikáció.

Például már egészen kicsi korunktól kezdve levelezett velünk papa. Rengeteget járt külföldre különféle konferenciákra, író- és olvasótalálkozókra, ahonnan mindig írt egy-egy külön képeslapot édesanyámnak, a nővéremnek, Eszternek és nekem is, legelőször akkor, amikor még pár hónaposak voltunk. Később, amikor már mi is tudunk írni, a dolgozószobája küszöbe fölött csúsztattuk ki-be az egymásnak címzett leveleket. Aztán egészen édesapám haláláig beszélünk napjában többször is telefonon, de mindig is sok időt töltöttünk együtt. Ő egy tanító volt, aki az élet szépségére és tisztaságára, a munka becsületére nevelt bennünket minden szavával. Eszterrel és anyukámmal közösen kísértük el a halálra. Egy ilyen szoros kapcsolat mellett nem tudtam másra, egy párkapcsolatra figyelni igazán.

– Az otthonotok egy klasszikus polgári otthonnak mondható, amelyet büszkén meg is mutattok a világnak, hiszen az egyik közös munkátok, a Pura Poesia forgatási helyszíne a nappalitik, de Anna rendszeresen jelentkezik be innen valamilyen más műsorral is. A lakás stílusa melyikötök ízlését tükrözi?

Cs. A.: Ez az otthon egy közös alkotás eredménye, egy folyamatos egymásra reflektálás. Anna az íróasztala körül látható tárgyak nagy részét tőlem kapta, az én asztalomnál pedig Anna ajándékai láthatók: egy ikon, egy földgömb, egy fából faragott szív, egy különleges toll. Az íróasztalom az Úri utcából örököltem, a Széchenyi családé volt. Fölötte családi képek, több fotográfián a nagyapám látható, ami azért igen fontos, mert ő nevelt fel engem. Nagyapa maga a XX. század, a tízes évek

végén született polgári családba, kántornak tanult, kiválóan zenélt, gyönyörűen rajzolt, írt, végigharcolta a II. világháborút, túlélte, hazagyalogolt a Don-kanyarból, 40 éven át tanított, iskolaigazgató lett, majd két település díszpolgára, és hatalmas könyvtárral büszkélkedett. A falakon látható festmények leginkább közös ajándékok, vagy utazások emlékei. Folyamatosan egymás világát építjük.

J. A.: Ez a lakás az anyai nagymamámé volt, itt élt a nagynéném, Gutai Magda költő, ide született az édesanyám, majd egy ideig ketten éltünk itt a nővéremmel, aki aztán innen ment férjhez, én pedig egyedül maradtam ebben a gyönyörű Gellért-hegyi lakásban. Amikor összeköltöztünk Attilával, együtt kezdtük átalakítani és arra bíztattam, hogy ő is legyen ki minél több képet a családjáról, az előző házasságából született kislányáról, mert szerettem volna, ha mindkettőnk életének története jelen van ebben az új, közös otthonban.

– Az otthonotokon kívül több közös munkátok van a már említett Pura Poesián kívül is... Milyen érzés, hogy nemcsak házastársak, hanem munkatársak is vagytok?

J. A.: Nekem nagyon megnyugtató, hogy Attilával együtt dolgozhatok. Korábban nem volt ilyen biztos és intenzív élményem a támogatásról és a figyelemtől, leginkább csak a családomra számíthattam. Attila az első, aki igazi társam lett mindenben. Régen apukám ült az estjeimen az első sorban, most ő, és ez nagyon jó érzés. Sokszor együtt készülünk a fellépéseimre, átveszük a könyveket, a kérdéseket és az irodalmi témákat, és nem mellesleg ő készíti rólam a legjobb fotókat is. Óriási biztosságot ad, hogy ott van mindig velem.

Cs. A.: Már a megismerkedésünk is egy közös munkának köszönhető. Az egyik legszebb közös alkotásunk az édesapjáról készített film lett. Jelenleg is három másik dokumentumfilmet készítünk elő, fejlesztünk egy tévé-mesesorozatot és több komoly irodalmi alapanyagú forgatókönyvet indítunk el a megvalósítás felé. Én mindig is csapatjátékos voltam, a filmes múltamnak köszönhetően pontosan tudom, hogy kinek hol a helye. A kislányunk születéskor például Annának több saját időre volt szüksége. Az ilyen helyzeteket egyáltalán nem élem meg áldozatként. Ha az élet is úgy hozza, hogy kevesebb a feladatom, egyáltalán nem okoz gondot, hogy több időt töltsék Mimmivel. Most viszont úgy

tűnik, elindul számomra is több fontos, filmes munka. Napokon belül indulunk Spanyolországba, a Nemzeti Filmintézet támogatásával készülő Szent Ignác útja című dokumentum-zarándokfilm forgatására, amelyet jövőre szeretnénk bemutatni, Szent Ignác megtérésének 500. évfordulóján. Nagy álmom közös barátunk, Bartis Attila A séta című regényének megfilmesítése is.

– Mimi megszületése milyen változásokat hozott az életetekbe? Én úgy láttam, hogy Anna szinte ugyanolyan intenzitással folytatta az irodalomszervező munkáját, sőt, mintha még több helyen jelen lett volna, mint korábban – és az online jelenlétnek Mimi is aktív résztvevője volt.

J. A.: Ez egy nagyon nehéz és összetett kérdés társadalmilag, én csak a saját nevemben beszélhetek. Sokat gondolkodtam azon, hogy mit mutassunk meg a világnak Mimből, de aztán megvizsgáltam a saját gyerekkoromat, és rájöttem, hogy a világ iránti nyitottság és bizalom mindig is jelen volt az életünkben. A testvérem még meg sem született, de már verset publikált róla apukám az *Élet és Irodalomban*. Az egész életünk úgy telt, hogy mindenhol felismertek minket. Roppant büszke volt ránk édesapám és mi is rá, aki egyébként is a társaság középpontja volt. Gyerekkorunkban minden szombaton nagy baráti társaság jött össze nálunk, mi pedig énekelünk és szavaltunk a neves művész vendégeknek. Vasárnaponként pedig, ha esett, ha fújt, múzeumba jártunk. Alig vártuk Eszterrel ezeket az összejöveteleket, és szerencsére Mimi is nagyon élvezi az esteket, szereti az embereket, de ez nem véletlen, hiszen ő tényleg ebbe a pezsgésbe született bele.

Cs. A.: Emellett tényleg nagyon fontosak a rítusok. Az, hogy mindig közösen indítjuk a napot, én elkészítem a reggelit, amíg Anna és Mimi rendbe teszi magát, aztán együtt leülünk, átbeszéljük a napunkat, és mindenki megy a dolgára. Szeretem, ha napközben van időnk valahol a városban összefutni, és egy kávé mellett csak úgy beszélgetni.

J. A.: De azt is nagyon szeretem, amikor hárman, annyival együtt szombatonként elmegyünk a Fény utcai piacra, majd az Auguszt cukrászdába, vasárnaponként pedig együtt ebédelünk, majd sétálunk egy nagyot a Gellért-hegyen. Ezek azok a programok, nyugvópontok, amelyekre mindig számíthatunk, bármilyen sűrű és fárasztó is egy hetünk. ♦

SZÖVEG –
STREIT NÓRA

KÉP –
PÁCZAI TAMÁS

SOROZAT –
KETTŐ AZ EGYBEN

„KETTEN – HÁRMASBAN” HÉT GYEREKKEL

Ház Gergely és felesége, Tóth Lujzi nemcsak hihetetlen rugalmassággal, de rendíthetetlen bizalommal is rendelkeznek, kettejük egysége pedig megkérdőjelezhetetlen. Így lettek „észrevétlenül” hétgyerekes család.

◆ – Hogyan találkoztatok?

Gergő: A Műegyetemen ismerkedtünk meg 21 évvel ezelőtt. Egy kollégiumban laktunk, de csak néhányszor futottunk össze. Egy Mikulás-napi bulin akadt aztán össze a tekintetünk. Ezután jött egy 3–4 hónapos nagyon intenzív időszak, amikor rengeteget beszélgettünk, róttuk esténként a várost.

Lujzi: Bonyolította a történetet, hogy én ekkor már el voltam jegyezve, ugyan nem volt még kitűzve az esküvőnk, de úgy tűnt, hogy ez lesz az út. Derült égből villámcsapásként ért a Gergővel való találkozás. Nem tudtam, hogy ez csak egy fellángolás-e vagy komoly, ez a 3–4 hónap nekem nagy vívódásokkal telt. Végül úgy mentem el egy lelkigyakorlatra, hogy döntést kell hoznom, felborítom-e az akkori kapcsolatam Gergőért vagy sem. Próbáltam a jövőbe tekinteni, és nem láttam abban a kapcsolatban magam. Ebben sem pontosan, de Gergő mellett döntöttem, és ekkor kezdtünk el hivatalosan járni.

Gergő: Innentől már nem telt el sok idő, amíg összekötöttük az életünket. Részt vettünk együtt egy csoportos erdélyi gyalogtúrán, nomád körülmények között, ahol szélsőséges, nehéz helyzetekben is láthattuk a másikat. Kiderült, hogy az így felmerülő konfliktusokat jól meg tudjuk oldani. Persze ez nem volt tudatos, nem ezért mentünk, de mind a ketten úgy érezzük, ez volt az igazi vízválasztója a kapcsolatunknak, itt derült ki, hogy működni fog. Ősszel már össze is házasodtunk.

– Az egyetemet közben elvégeztétek?

Gergő: Én műszaki menedzserként végeztem, Lujzi fizika szakon tanult, de időközben megérkezett az első gyermekünk, Bálint. Szerencsénk volt, mert tudtunk venni egy kicsi lakást, és a családi vállalkozásunkban dolgoztam az egyetem mellett, hogy kiegészítsem az ösztöndíjat.

Lujzi: Addig maradtunk csak Budapesten, amíg Gergő lediplomázott, én a fiunk mellett még jártam vizsgázni, de be kellett látnom, hogy az elméleti fizika ilyen szinten nem köt le, így végül félbehagytam a szakot.

Gergő: Kaposvári vagyok, a vállalkozásunk is itt volt, így adta magát, hogy ide költözzünk. Fél év múlva már építkeztünk a közeli, gyönyörű kis faluban, Kaposzterdahelyen. Mire a lányunk, Léna megszületett, már be is költözhattünk.

– Eredetileg is nagycsaládot terveztetek?

Gergő: Nem kifejezetten, nekem egy, Lujzinak két testvére van. Mindkettőnk szülei elváltak. Az mindenképpen bennünk volt, hogy nem csak egy vagy két gyereket szeretnénk – de ha így történik, azt is elfogadjuk. Igazából ez nálunk nem volt soha központi kérdés, a mi kettőnk egy-sége volt a lényeges.

Lujzi: Nagyon fiatalok voltunk még ekkor, tele energiával. A második és a harmadik gyerekünk között viszont csak egy év van: ez már kicsit sok volt, testileg is megviselt. Ekkor már 5 éve otthon voltam, úgy éreztem, elég volt, nem szeretnék több gyereket, ki szeretnék végre mozdulni a négy fal közül. A legkisebbet, Bencét kétévesen már elvittük bölcsibe, így kezdtem el dolgozni a családi vállalkozásunkban.

Sokszor megkapjuk, hogy milyen lazák vagyunk, mert a gyerekeink elsős koruktól fogva egyedül, busszal járnak be Kaposvárra.

Gergő: Egy ingatlanközvetítő irodában dolgoztam, de hamarosan ebből kinőtte magát a saját ingatlanos vállalkozásom, amibe korábban Lujzi is besegített. Fontos ugyanakkor, hogy bár szeretem a munkám, mi ketten, illetve a családnak a prioritás. A stratégiai döntéseket is mindig együtt hozzuk meg, hiszen azok hatással vannak a család életére is, nem mindegy, milyen feladatot, vagy éppen kockázatot vállalok.

Lujzi: Igen, vagy például az is lényeges, mennyi idejét viszi el a munka. Korábban ebből voltak konfliktusok, de már régóta kialakítottuk azt a rendszert, hogy hétköznapi pontként délután 4-5 óra után már nem mutat ingatlant, hétvégén pedig egyáltalán nem.

Gergő: Vagy maximum a Balatonnál, de akkor oda jön a család is, és addig strandolnak.

– Gergő, az, hogy ez a piac azért kiszámíthatatlan, jelent egy pluszterhet férfiként, családfenntartóként?

Gergő: Inkább kihívás, motiváció ez, mint teher. Nem érzem, hogy összenyomna emiatt a felelősség.

Lujzi: A járványhelyzetben, egyik napról a másikra nullára csökkent a bevételünk, be is zártuk az irodát. De nem estünk kétségbe. Még jól is jött, hogy jobban össze kellett húznunk a nadrágszíjat, és így a gyerekek is érzékelték, hogy nem lehet mindent, hogy minek mi az ára. Bízunk a Gondviselésben.

Gergő: Szerintem ekkora családost már nem is lehet hosszú távon máshogyan fenntartani, csak bizalommal. „Ketten – hármasan”, mi ebben hiszünk. Ez egyébként Gyökössy Endre egyik könyvének a címe, gyakran idézünk belőle az előadásainkban is.

Lujzi: Igen. Ez ugyanaz, mint a gyerekekkel való törődés. Sokszor megkapjuk, hogy milyen lazák vagyunk, mert a mi gyerekeink elsős koruktól fogva egyedül, busszal

járnak be Kaposvárra. Nem aggódom azon, hogy odaérek-e. Önállóságra neveljük a gyerekeinket, fontosnak tartjuk, hogy megálljanak a saját lábukon.

– Ha visszakanyarodunk oda, hogy három gyereknél megálltatok, hogyan folytatódott?

Lujzi: A legnagyobb gyermekünk iskolás lett, és beírtattuk hittanra, mert volt egy ilyen rubrika. Gondoltuk, miért ne. Egy rendkívül agilis nővér volt a hittantanár, ahogyan a helyi pap, Nyéky Kálmán atya is: kérdezték, elvihetik-e misére is a fiunkat. Rábólintottam, a következő héten már én vittem. Kálmán atya amolyan „ajtóba kiállítás” pap volt, észrevette, hogy újak vagyunk, beszélgetett velünk. Így keveredtem vissza az egyházhoz. Egyikünk sem származik hívő családból, de én Egerben az angolkisasszonyokhoz jártam 8 évig, így volt ebben egy jó alapom. Aztán az egyetemen légüres térbe kerültem ebből a szempontból. Később mivel Gergő nem volt megkeresztelve, egyházi házasságot sem köthettünk, a gyerekeinket sem keresztelték meg. Kálmán atyáék hatására elkezdtem újra templomba járni, miattunk pedig jött Gergő is.

Gergő: Egy évig úgy jártam, hogy nem sok fogalmam volt róla, mi történik ott. Évek alatt tértem meg, köszönhetően Kálmán atya közvetlenségének is. Miután megtudta, hogy a mise után farakodással fogom tölteni a délutánt, megjelent nálunk, és segített a munkában, miközben beszélgettünk. Sosem volt erőszakos, az én gondolataimhoz kapcsolódott, nem erőltetett semmit. Végül a katekumenátust követően, 9 évvel a polgári esküvőnk után egyházilag is összeházasodtunk.

Lujzi: Ekkor még mindig csak 30-31 évesek voltunk, a legkisebb gyerekünk is nagycsoportos lett, elkezdtünk vágyani még egy babára. **Samu** az egyetlen „tervgyerekünk”. Aztán amikor ő kicsi volt, akkor gyűrűzött be az ingatlanpiacra a 2008-as válság.

Gergő: Igen, ráadásul ekkor újra építkeztünk is (igaz, csak egy utcával odébb költöttünk), hiszen kinőtünk az előző házunkat. Itt is megéltük a Gondviselést: hamar el tudtuk adni a régi házunkat, és kaptunk fél évet a kiköltözésre, ez alatt pedig felépült az új házunk.

Lujzi: Én közben, hogy átvészeljük ezt az időszakot, elmentem a plébániánkra dolgozni, a papunk már nem győzte egyedül a tennivalókat, szüksége volt adminisztratív segítségre. Pályázatokat nyertünk, rengeteg programot szerveztünk. Gergővel mindketten nagyon sokat dolgoztunk, későn értünk haza, amit a gyerekek talán

kicsit megsínylettek. Az ötödik gyermekünk ilyen körülmények között született, ezért is lett a neve Johanna, vagyis „Isten megszabadít”. Az utolsó pillanatig dolgoztam, egy nyári gyerektábor után született meg a lányunk. Ahogy elkezdtem gondolkodni, hogy lassan vissza kéne menni, akkor jött a hatodik gyermekünk, aki nem sokkal anyukám halála után fogant. Ő mondogatta is, hogy „meglátjátok, lesz még nektek gyereketek”, de én elképzelhetetlennek tartottam. Utána neveztük el a lányunkat Ilonának.

- Időközben elkezdett formálódni - egyelőre informálisan - a Csakazértis a Családokért Egyesület is.

Lujzi: 2012 egy sorsfordító év volt a házasságunkban, a plébániai munkám révén is ekkor kezdett elmélyülni a hitünk, és a házasság hétvégéknek köszönhetően a kapcsolatunk is. Ebben az évben indult a Schönstatt képzése, a Családakadémia is, ez teljesen átváltoztatott. Négy gyermekünk volt ekkor, amiről azt gondoltuk, hogy sok. Itt láttunk példákat hét- és nyolcgyermekes családokra is – ez akkor még szürreálisnak tűnt. Azt láttuk rajtuk, hogy boldogok, hogy nekik „bejött az élet”, nem azt, hogy megvannak nyomorítva, hogy húzzák az ígát. Tudat alatt ugyan, de vonzóvá vált a nagycsalád. Ettől még nem akartunk több gyereket, de azt, hogy mégis így lett, én az ő „rovásukra” írom.

Gergő: Az első év egyébként teljesen a saját házasságunkra fókuszált, a második évben kezdtük el tanulni, hogyan segíthetünk más párokat. Ahogy vége lett ennek a képzésnek, a másik 5 házaspárral nem engedjük el egymás kezét, hanem elkezdtünk intenzív jegyeskurzusokat tartani együtt, illetve a Házasság hetébe is bekapcsolódunk, ekkor már mint egyesület. Célunk a családok életének jobbá tétele, rendszeresen hívunk országosan is ismert előadókat, illetve egyre inkább a (tizenéves) fiatalokra fókuszálunk.

- Másfél éve még egy taggal bővült a családotok.

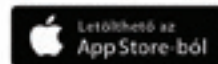
Gergő: Igen, ráadásul úgy, hogy Lujzi Iluska születése után elkezdte a lelkipásztori munkatárs-képzést Pécsen, tavaly diplomázott.

Lujzi: Az oktatás szombatokonként van, ami nekem igazi lelki-szellemi feltöltődés. Gergő vállalja ezeken a napokon az összes gyereket. Sőt, abba is belement, hogy folytassam a teológiát. Habár közben megérkezett Mirkó is, az itthon töltött időt még inkább szeretném kihasználni a tanulásra. ♦

ÖRÖMHÍR MINDENKINEK!

BÁRHOL ÉS
BÁRMIKOR
MOBILON IS!

SZÖVEG –
UNGVÁRY ZSOLT

SOROZAT –
APASZEMMEL

A LEGMENŐBB HOMÁR

A homár két méter hosszú, legalább fél méter széles. Ha az ember oldalról magához öleli, át lehet úgy fogni, hogy biciklizés közben is szállítható legyen. Jobbal a homárt, ballal a kormányt markolom, és így gördülök le a strandra. Látványos, és nem is hinnék, mennyire egyedi. Flamingó, krokodil, páva, delfin, sőt zebra is van, de homár nincs. Pláne ekkora. A többit nem tudom, hogyan juttatják le a vízhez, de nem látok krokodilt, delfint vagy rózsaszín fánkokat kerékpárosok hóna alatt.

◆ Gyerekkoromban mindenki ugyanolyan matraccal járt: vastag, sötét gumiból készült, az egyik oldala piros volt, a másik kék. Fejünkön egyensúlyozva vittük a Balatonpartra, esetleg összecsomagolva kis táskában, de akkor a pumpával együtt. Nekünk általában nem volt pumpánk, vagy ha mégis, gyorsan tönkrement. Ezért szájjal kellett felfújni. Úgy lett volna jó, ha ezt apám végezte volna – bizonyára előfordult ez is –, de még számban érzem a hintőpor ízét, amint bekapom a műanyag fúvókát. A fejrészt külön lehetett fújni, ez gyorsabban ment, belátható időn belül kész volt. A vastag anyag dacára a matracok mindig kilyukadtak. Ragasztgattuk az erre rendszeresített színes anyagokkal, ezért a tapasztoktól aztán úgy néztek ki, mint *Lingeström báró* a párbaj végén *A tizenégykarátos autóban*. De ha csak a fejrész ment tönkre, az még nem számított tragédiának, mert a többi használható maradt, legfeljebb ott lebegett mögöttünk a vizen egy darab lekonyult gumi.

Ma már elképesztően nagy a választék. És amit sose hittem volna, a közeli boltban hétézer forintért vett gumiállattal hirtelen mi lettünk a legmenőbbek. Hiába a fogyasztói társadalom megannyi különlegessége, az ötvenes férfi hóna alatt kuksoló jókora vörös alakzatra mindenkinek reagált valahogy. Általában hízelgők és kedvesek voltak az emberek. A felületesebbek leskorpiózták, de ezen csak mosolyogtam. Még a mozonyvezető is döbbsen hajolt ki, amikor a sorompónál jól nevelten elengedtük, és felfelé mutató hüvelykujjal jelezte, hogy a déli parton ide-oda vonatoztában sem akadt még össze hasonlóval.

Amikor pedig kivételesen én lettem a legmenőbb a családban, feleségem és sógornóm előhúzták

a tizenkétezer darabos kirakót, ami egy József Attila-díjas író hagyatékából került hozzánk. A mester évtizedekkel ezelőtt, a nehezen kiváltott valutájából vásárolta valahol Nyugat-Európában, annak reményében, hogy idős napjaiban lesz ideje az apró darabokból összeállítani az eredetivel megegyező méretű Bosch-képet. Maga sem gondolta, amikor szájától ínycsiklandó falatokat megvonva megvette, hogy végül egy balatoni nyaraló padlóján alakulnak újra festményé a szétvágott részletek.

Néztem reménytelen küzdelmüket a megszokottnál tizenkétszer nehezebb puzzle-val. Ha el is készül, mégse terpeszkedhet egy szobában ítéletnapig, úgyhogy az lesz a sorsa, hogy ismét szétszedik, és visszakerül a dobozba, míg esetleg évtizedek múltán valaki újra hozzá nem lát.

Felvetésem nem érte felkészületlenül a feleségemet, de nem vesztett lelkesedéséből.

„Miért, a te futásodnak mi értelme?” (Ezt nem szimbolikusan, hanem szó szerint kell érteni, a napi testmozgásra utal, nem valamiféle életösszegzésre.) „Elindulsz valahonnan, aztán fél óra múlva izzadtan, fáradtan, csapzottan megérkezel ugyanoda.” (Talán mégis szimbolikus?) Majd folytatja: „Régen az ember azért evett, hogy a nehéz fizikai munkáját bírja, ma azért tesz nehéz fizikai erőfeszítéseket, hogy leadja a felesleges kilókat. A kirakózás is a sok szabadidő terméke. Ha az lenne a munkám, hogy napi nyolc órában illesztgetem a puzzle darabjait, bizonyára utálnám, monotonnak tartanám, és keveselném a fizetésemet. Így meginyg csinálom.”

Bólintok, ismerős az érzés. Nincs az az összeg, amiért én naponta végigbicikliznék Szántódon egy ekkora homárral. Ezt is csak ingyen teszi az ember. ◆

family PARK

HAPPY MAGIC FUN
AUSZTRIA LEGNAGYOBB SZABADIDŐPARKJÁBAN

**Kiszakadni a hétköznapokból.
Elmerülni a kalandban.**

www.familypark.at/hu

A koronavírus-járvány miatt a park jelenleg csak **online jegyvásárlás**, illetve **online helyfoglalás** után látogatható.

**NAPIJEGY
27 EURÓ**

SZÖVEG –
VÉSEY MIKLÓS

SOROZAT –
APA, KEZDŐDIK!

Szerencsés
esetben megadja
a telefonszámát.
Hívod, várod,
aggódsz érte.

APASZÍV

Létfontosságú szerveid a testeden belül vannak, ott is akarnak maradni. Kivéve ezt a lüktető, vöröslilás, vért pumpáló izomtömlőt: a szívet. Az nyugtalanul fészkelődik a bordáid között.

◆ Pontosan érzi ugyanis, hogy máshol van dolga. Kijutni pedig nem könnyű feladat. Fáj, szúr, helyezkedik. Rákényszerít egy csomó hülyeségre. És egyszer csak, mert ezt senki sem kerülheti el, meglátod magadon kívül. Mondjuk egy kávézóban, az asztal túoldalán. Feláll, elköszön. Nézed, ahogy viszi magával az életedet. Mindent, amire valaha is vágytál.

Szerencsés esetben megadja a telefonszámát. Hívod, várod, aggódsz érte. Próbálsz a kedvében járni, de legtöbbször azt sem tudod, hogy hol van. Képzeld csak el: a szíved lelép a járdáról egy autó elé, és nem vagy ott, hogy visszarántsd. Bármelyik pillanatban infarktust kaphatsz. Állandó rettegésben élsz.

Ha mázlid van, hajlandó összeköltözni veled, így legalább az estéid nyugodtan telnek. Legszívesebben örökre bezárkóznál veled, de tudod, hogy az nem tenne jót neki. Nem örültél meg, nem akarsz szívizomsorvadást okozni saját magadnak. Szabadon engeded, mert kell neki az oxigén. Simogatom, becézgeted, amikor csak tudod. Masszírozod a koszorúérét.

Ez esetben viszont lehetséges, hogy szaporodni kezd. Kihord magában egy másikat, apró szívecskét. Ott lüktet benne a kicsi kilenc hónapig. Aztán kibújik belőle, és rájössz, hogy az is a te szíved. Kisebb, gyengébb, alig ver, de a tiéd. Idővel megerősödik, és dobbant, hogy saját testet keresen magának. Ha sikerül neki, akkor ő is szaporodik. Mire feleszmélsz, már négy-öt szíved rohangál a világban, ki tudja merre. Ha történik velük valami, azt egyből a mellkasodban érzed.

Ebben a kiszolgáltatott helyzetben nem sok esélyed marad a túlélésre. Imádkozol értük. Mást nem nagyon tehetsz. ◆

MAGYAROK KÖZÖSSÉGBEN

MAGYAR FIATALOK ITTHON ÉS A NAGYVILÁGBAN

A Képmás Online cikksorozata:
www.kepmas.hu/magyarok-kozossegeben

MEGVALÓSULT A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alap

2020 AZ
ERŐS
MAGYAR
KÖZÖSSÉGEK
ÉVE

SZÖVEG –
ACZÉL PETRA nyelvész, kommunikációkutató

SOROZAT –
KÖZVILÁGÍTÁS

ERŐS VAGYOK

Kár volna tagadni, hogy a szeptember eleje mindenkinek tartogat izgalmakat. A gyerekeknek azért, mert indul az iskola. A felnőtteknek azért, mert a gyerekeknek indul az iskola. No, meg szabadság után vissza kell menni a munkába (újabban a home office-ba), és szembe kell nézni azzal, hogy itt az ősz. Indul a négy hónapos menet a karácsonyi béke oázisáig.

◆ A szeptember sokunktól egyfajta bátorságot kíván. Újra elviselni a reggeli csúcspontot, újra kiegyezni a hétköznapi feladatok és kapcsolatok vegyes hangulatával, újra szembenézni azzal, mit fogunk valószínűleg újra elhalasztani. A szeptember tehát amolyan naptár-rajtjel egy futáshoz, ami jövő nyárig is eltarthat, és az életkor előrehaladtával egyre jobban hasonlít a tavalyihoz. Persze, ez nem azt jelenti, hogy a szeptember ne lenne tele izgalmakkal, pezsgéssel, „aranynapokkal”, ahogy Hamvas írja, ígéretes kihívásokkal. Sőt! Éppen ezért is kell hozzá bátorság.

A bátorsághoz pedig erőt kell meríteni. Legalábbis az erő érzetét, önbizalmát. Erről tudunk ugyan, de részleteiben ritkán beszélgetünk. Gondoljunk csak bele, amikor a gyerekünk szorongva az első őszi dolgozatíráásra vagy felelésre készül, azt mondjuk neki: „ne izgulj, meg fogod csinálni” vagy hogy „nem dől össze a világ, ha nem sikerül olyan jól, ne félj már” vagy – kissé türelmetlenebbül: „szedd már össze magad, valahogy mindannyian átestünk már ezen!...” De hogyan kell összeszedni magunkat, nem félni és nem izgulni? Nem azt mondani, hogy nem bírjuk megcsinálni? A válasz – legalábbis amit Amy Cuddy kutatásai igazoltak – hogy tetsessük, hogy menni fog. S ha így csinálunk, megjön majd az érzés is. Ahogy a magyar jóízűen – bár a fogyásszakértők szerint nyilván károsan – fogalmaz: evés közben jön meg az étvágy.

A nemnyelvi kommunikáció kutatói már jó ideje észrevették, hogy nem mindig az öröm hozza meg a mosolyt. Sokszor éppen fordítva történik. Mosolyogni kezdünk, és már ettől kicsit jobbkedvűek leszünk. A testi kifejezés megteremti az érzést, a fizikai izom megmozgatja a lelket is. Cuddy és társai azt vizsgálták, hogy ha stresszhelyzetek előtt felvesszünk erőt kifejező testtartásokat, például kis terpeszben egyenes derékkal, a felsőtestet szabadon hagyó vagy akár széttárt karokkal állunk, esetleg hátradőlve, lábainkat kinyújtva, tarkóra támasztott kézzel, szélesre nyitott könyökökkel ülünk, akkor erősebbnek fogjuk érezni magunkat. Megnövekszik bennünk a dominancia-érzet, és csökken a szorongást okozó hormonszint. Ha testünkkel merünk nagyobb helyet elfoglalni a térből, kifejezni és megmutatni a tágasságot, akkor egyre inkább úgy érezzük, miénk a világ. De legalábbis, hogy megírható az a biológiai dolgozat.

Mi lehet tehát a tanácsunk? Mielőtt a stresszes kihívás (előadás, próbatétel, iskolai vagy munkahelyi számonkérés) bekövetkezne, találjunk egy nyugodt sarkot, hogy más ne lássa különös „tornánkat”. Álljunk fel, nyújtózzunk szét a térben és nézzünk egyenesen szembe a világgal. Utána pedig már következhet is, aminek jönnie kell. Azt persze Cuddyék nem vizsgálták, hogy csak előre kell néznünk ilyenkor, vagy máshová is lehet. Én azt gondolom, máshová érdemes. Mert a test ereje is, ahogy a léleké, végül is mindig fentről érkezik. ◆

OLVASSA A KÉPMÁS DIGITÁLIS VÁLTOZATÁT!

Nem kell tárolni, virtuális könyvespolcán bármikor elérí

Ajándékba
is vásárolható

Kiadványát
több eszközön
is elérheti

Pár kattintással
azonnal olvasható,
előfizethető

WWW.DIGITALSTAND.HU/KEPMAS

Tanárnő,
kérem!

A Képmás podcastja Joós Andreával

A Tanárnő, kérem! podcast olyan emberekről szól, akik a jövőért dolgoznak. Innovátorokról, inspiráló és bátor vizionáriusokról, akik az oktatás és a pszichológia területén tesznek azért, hogy közös jövőnk értékesebbé váljon.

KÉPMÁS

kepmas.hu/podcast * www.facebook.com/tanarnokerempodcast

SZÖVEG –
BALCZÓNÉ SZÜCS EMESE tanácsadó szakpszichológus

MIÉRT

HAZUDSZ?

Az igazmondás egyik fontos erényünk, amelyet a legkorábbi életkortól tanítunk gyermekeinknek, elvárunk páruktól, barátainktól. Olykor azonban mégis engedményeket teszünk, elnézve magunknak és ismerőseinknek a valóság torzítását. Vajon a kíméletlen őszinteség élhetetlen világot szülne? Létezik fehér és fekete hazugság?

◆ IUSTITIA VAGY AEQUITAS?

Az ókori Rómában nem kedvelték túlzottan az igazság és igazságszolgáltatás istennőjét, Iustitiát. Vonzóbbnak találták a jogegyenlőséget és méltányosságot megtestesítő alakot, Aequitast, akit kezében mérleggel ábrázoltak. Később a zord Iustitia magába olvasztotta társát, mely nemcsak növelte népszerűségét, de a korrektség istennőjévé válva autentikusabb lett, hiszen eltekintve minden kontextustól és körülménytől, nem létezik „mezítelen igazság”. Inkább számtalan valóság állítható párhuzamosan egymás mellé, amelyek közül mindenkinek a magáé jelenti az igazságot.

MI A HAZUGSÁG?

Alapvetően a másik szándékos megtévesztését gondoljuk hazugságnak. Nem mindegy azonban, milyen célból döntünk a valóság torzítása mellett. A fehér vagy kegyes hazugság mások érzéseinek védelmét, vagy a konfliktus elkerülését szolgálja, jellemzően a nők vetik be. A férfiak elsősorban saját önbecsülésük fenntartása érdekében fülentenek. A fekete hazugság a saját érdekeink szem előtt tartása mellett, illetve haszonszerzés végett a másik fél megkárosítása. A közvélekedés az előbbit elnézi, az utóbbit elítéli. De valóban jó-e a kegyes hazugság?

Kép: Profimedia – Red Dot

Az ovis fantáziálás azért nem minősül hazugságnak, mert nincs meg benne a megtévesztés szándéka.

Ha egy viszonyban a békességet, a másikkal való kapcsolat fenntartását helyezzük előtérbe, választhatjuk az őszintétlenséget. Sok párkapcsolat, barátság marad fenn az egymásnak kölcsönösen elnézett, apró megtévesztéseknek köszönhetően. Például tudom, hogy a barátnőm kibeszél, mégsem szembesítem vele, helyette inkább nem tárok fel előtte igazán fontos érzéseket és gondolatokat, cserébe viszont jól érezzük magunkat együtt. Fogalmazhatok magamnak így: ő a pletykás, de szórakoztató barátnőm. Hogy mikortól válunk hiteltelenné a kapcsolatainkban, azt a saját magunkkal szembeni őszinteségünk határozza meg.

EZ A GYEREK HAZUDOZIK

Alapvetően különbözik a gyerekek nagyotmondása vagy meseszövése a felnőttkori hazudozástól. A totyogók átlátszó ferdítésein még legtöbbször együtt nevet a család. Mintha éreznénk, hogy a kicsi értelmi fejlődésével áll kapcsolatban, amikor az apa szintetizátorán éktelenkedő festéknyomok gazdájának a szomszédot nevezi meg, aki persze nem is járt ott.

A kognitív fejlődés során az ovisok fantáziatívénységére egyre élénkebben bontakozik ki, ami ún. fantáziahazugságokhoz vezet. Egy szülinapi zsúron a fiam a legnagyobb komolysággal állította a kisállatai iránt érdeklődő anyukának, hogy neki otthon 50 cápája van az akváriumában, abból egy rózsaszín, ami a nővéreé. Néha egész csoportok közös meseszövése okoz fejtörést a pedagógusnak, mint abban az óvodában, ahol bármilyen csínytevés eredetét kutató kérdésre kórusban kiabálták a leleményes középsősök: „a láthatatlan gyerek volt!” Az ovis fantáziálás azért nem minősül hazugságnak, mert nincs meg benne a megtévesztés szándéka. Nem tudják pontosan szétválasztani a valóságtól, és legtöbbször saját magukat buktatják le, mivel senkit sem akarnak igazán becsapni.

BÜNTESEM VAGY HUNYJAK SZEMET?

A hazugság és csalás képessége az érzelmi és szociális intelligencia fejlődéséhez is kapcsolódik. A társasjáték során csaló kisiskolás saját ügyességét próbálgatja: vajon lebukom vagy át tudom verni a többieket? Ebben az időszakban kezdenek érdeklődni a szemfényvesztés művészetéről, a bűvészet iránt is. Ahhoz, hogy valakit becsapjunk, el kell tudnunk képzelni, mi játszódik le a fejében, előre kell vetítenünk a reakcióit, ami jelentős empátiás készségeket igényel. Nem véletlenül képtelenek a hazugságra az autizmus spektrumzavarral élők.

A kisiskolások kialakult szabálytudatuk miatt egyre inkább szembesülnek a normák áthágásának következményeivel. Legtöbbször azért nem mondanak igazat, mert meg akarják úszni a büntetést. Ha értékeljük az őszinteséget, és nem csapunk le kegyetlenül minden apró kihágásra, akkor jó eséllyel becsületességre szoktatjuk őket. A súlyos megtorlással olajat öntünk a tűzre! Sok, később notórius hazudozó szülei kíméletlen, autoriter nevelési stílust alkalmazó, merev normákat követő személyiségek voltak. Viszont semmiképp ne hunyjunk szemet! Egyszerűen öntsünk tiszta vizet a pohárba: tudunk a valótlanúságról, a kommunikáció alapját ez nem képezheti tovább.

TITKOLÓZÁS, HALLGATÁS, KAMUZÁS

A serdülő a leválás során a hallgatással, titkolózással teremti meg a távolságot saját maga és szülei között. Ahogyan szobájába zárkózva kirekeszti őket intim szférájából, úgy a nem kommunikálással jelzi: „ne gyertek közelebb!” Az élmények megosztásának gátlása a határképzést szolgálja. A kíváncsiság, tolatkodás kényszeríti a serdült hazugságra: akkor kamuzik, amikor vesélyben érzi függetlenségét, bontakozó autonómiáját, személyes életét.

A kamaszkor a különböző szerepek próbálgatásának időszaka is. Néha úgy tűnhet, a serdülő nem önmagát adja, amikor a kortárs csoport normáit követve más arcát mutatja, mint amit a szülő ismer. Átmeneti jelenségről van szó, amely során a fiatal fontos viselkedésformákat sajátít el, identitását formálja. Ugyanakkor a túlzott alkalmazkodás akár a szülő, akár a kortársak elvárásaihoz az egészséges személyiségfejlődés rovására mehet, megakadályozva az érett, felnőtt önazonosság kialakulását. Sok kamasz szeretne népszerű lenni, aminek érdekében énidegen magatartással, érzésekkel, gondolatokkal és értékekkel azonosulhat. Mindez hiteltelen kapcsolatokhoz, életformához és személyiséghez vezethet. A gyógyír a fiatal valós önmagának elfogadása és támogatása lehet. ♦

ÉRTÉKEK TEREMTÉSE:

gyermeknevelés a családban és az iskolában

Milyen nevelési elvek érvényesülnek a családban és az iskolában? Milyen családi kapcsolatok, közös tevékenységek alapozzák meg a teljes, értékes életet? Hogyan tud együttműködni mindebben a szülő és pedagógus? – egyebek között ezekre a kérdésekre kereste a választ a Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS) az Értékteremtő gyereknevelés című felmérésében.

A KINCS felmérésében az általános iskolák negyedik évfolyamára járó tanulók szülei és tanítói vettek részt.

◆ A felmérés eredményei alapján a családok és az intézmények felelősséggel tekintenek a rájuk bízott gyermekekre. A családokban és az iskolákban van igény a fejlődésre a hatékonyabb nevelés érdekében, ugyanakkor hiányosságokkal és az akadályokkal is tisztában vannak. A szülők és pedagógusok figyelik egymás nevelési elveit és módszereit, amelyek nagyrészt fedésben állnak.

A családokban igyekeznek odafigyelni egymásra, a legtöbb közös programokat szerveznek, gondoskodnak a hasznos időtöltésről. A gyerekekkel közös programokra, a játékra, és a közös otthoni tanulásra fordított idő mennyiségében nincs szignifikáns eltérés családi háttér, például a különböző végzettségű szülők szerint. A családon belüli kommunikáció elsősorban a napi rutinra és az iskolai feladatokra szorítkozik. **Amennyiben a szülőknek nem áll módjában a gyermekekre vigyázni, vagy egyéb segítségre van szüksége, elsősorban a nagyszülőkhöz vagy az idősebb testvérekhez fordulnak, de a nevelésbe bevont személyek között a pedagógus tanácsa, segítsége is meghatározó.**

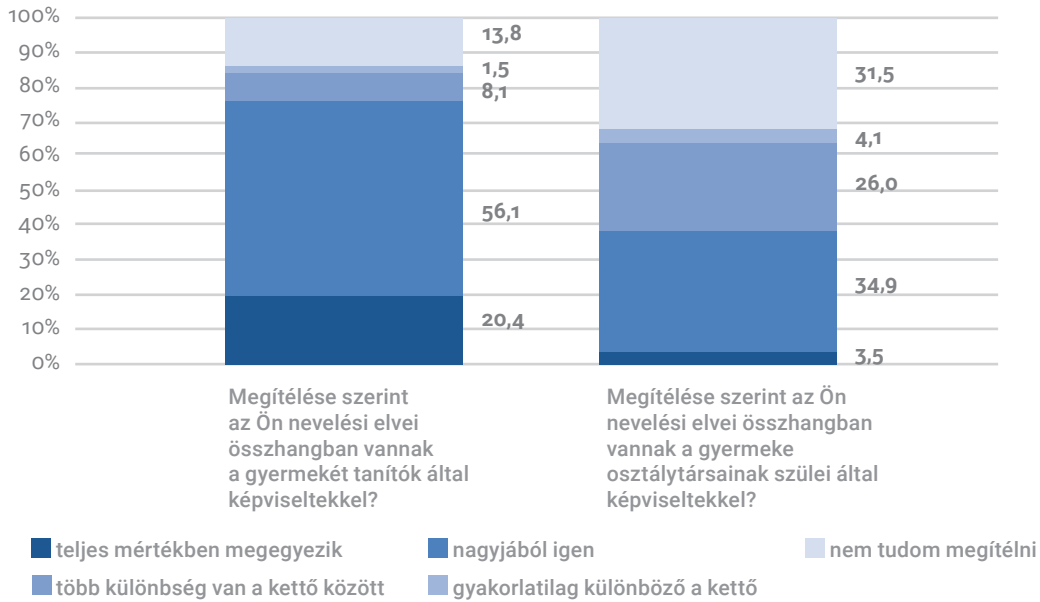
A szülők törekszenek arra, hogy megfeleljenek a jó szülőkkal kapcsolatos elvárásoknak, de szeretnék, ha gyakrabban megbeszélhetnék a pedagógusokkal a gyerekekkel kapcsolatos tapasztalataikat. Fontosnak tartják

a gyermek biztonságos és értelmes médiahasználatát, ehhez azonban külső segítséget igényelnek. Ennek szükségességét a pedagógusok is kiemelik, sőt, ők ezt látják a legégetőbb teendőnek. A gyermeknevelési ismeretekkel, tanácsadással kapcsolatos potenciális támogatási formákat a szülők kevésbé érzik szükségesnek, a tanítók ugyanakkor erősen javasolják ezt a családok számára, amelynek megvalósítását szakemberre bíznák. A szülők több segítséget szeretnének az otthoni tanulásban, a házi feladat ellenőrzésében és gyakorlásban, valamint abban, hogy a gyermekek értelmes és biztonságos szabadidős tevékenységeiket biztosítsák tanév közben és a szünetekben is.

A pedagógusok szerint a szülők nagy többsége (94,4%) alapvetően együttműködő az iskolával. A szülők leginkább abban szeretnének segítséget kapni, hogy a pedagógusokkal gyakrabban megbeszélhessék a gyermekükkel kapcsolatos tapasztalataikat. Erre leginkább a szülői értekezletek és a személyes találkozások adtak alkalmat. A járványhelyzet előtt a pedagógusoknak alig fele (48%) tartotta a kapcsolatot a szülőkkel a közösségi oldalakon és 29 százalékuk e-mailen. A digitális eszközök használata a felmérés idején, idén januárban inkább problémaként jelent meg a szülők és a tanítók részéről egyaránt.

A NEVELÉSI ELVEK EGYEZÉSE A TANÍTÓVAL ÉS A TÖBBI SZÜLŐVEL (SZÁZALÉKBAN)

Forrás: KINCS Értékteremtő gyermeknevelés 2020

A megkérdezett szülők többsége szerint az általuk és az iskola által preferált nevelési értékek között nincs jelentős eltérés. A pedagógusoknak szintén háromnegyede nyilatkozott úgy, hogy a családi és az iskolai nevelési elvek összhangban vannak. A szülők az öt legfontosabb tulajdonságnak a felelősségérzetet, a családcentrikusságot, az önállóságot, az őszinteséget és az udvariasságot, jó modort tartják. A pedagógusok számára az öt legfontosabbnak értékelt tulajdonság: felelősségérzet, őszinteség, önállóság, önzetlenség, segítőkészség, mások elfogadása. A tanítók 98 százaléka az iskolát szigorúbbnak tartja, mint a szülői nevelést, ezzel az állítással azonban a szülőknek csak 38,5 százaléka ért egyet.

A gyermeknevelés során jelentkező speciális kihívásokat számba véve a szülők által leggyakrabban említett nehézség a szülők válása volt, illetve az iskola vagy osztály váltása. A pedagógusok számára a magatartási problémák (agresszió, indulatosság, csúnya beszéd, fegyelmezetlenség, szóbeli bántalmazás stb.) okozzák

a legnagyobb nehézséget. Ugyanakkor a pedagógusok több mint 75 százaléka elégedett volt az osztályában tanulók szorgalmával, magatartásával és képességével.

A kutatás eredményei rávilágítanak arra, hogy a családi és az iskolai nevelés egyaránt a közös tevékenységeken és a hatékony kommunikáción múlik. A szülők és a pedagógusok közös erőfeszítéseket tesznek a gyermek kiegyensúlyozott fejlődése érdekében, a hiányosságukat felmérik, de különbözőképpen látják a nevelési és fejlesztési lehetőségeket. A pedagógusok inkább az általános szülői kompetenciák fejlesztését javasolják (nagyobb odafigyelés, több és sokoldalú kommunikáció, gyermeknevelési ismeretek gazdagítása). A szülők viszont a gyakorlati feladatokban igényelnek segítséget, így az otthoni tanulásban, a korrepetálásban vagy tehetséggondozásban, illetve a szabadidő értelmes eltöltésében. Az igények és problémák megbeszélését mindkét oldal a személyes és rendszeres kapcsolattartásban érzi a leghatékonyabbnak. ♦

A MÉDIA A CSALÁDÉRT-DÍJ SZEPTEMBERI JELÖLTJEI

IVANOVA DANIELA

Pataki Zita: „Egy ilyen próbatételt is túl tud élni egy szeretetteljes házasság”

csalad.hu

A Média a Csaláért-díj fő támogatója:

HORVÁTH SZOMOLAI ANDREA
Akkor van rend a világban...

Ma7 médiacsalád

A Külhoni Média a Csaláért-díj
fő támogatója:

A jelöltekről szóló ismertetőt és a jelölt munkákat megismerheti a mediaacsaladert.hu-n, ahol az Ön jelölését is várjuk.

A Budai Vársétákon feltárul a Várnegyed eddig ismeretlen oldala. Elmeséljük, megmutatjuk a budai Vár 800 éves történelmét, és csak velünk beléphet a **NEMZETI HAUSZMANN PROGRAM** keretében épülő látványos fejlesztések területeire is. Barangolunk a Budavári Palotanegyedben, a Polgárvárosban, korábban rejtett csodákat fedezünk fel és titkok után kutatva még a föld alá is lemerészkedünk.

VÁRSÉTÁINK

BORRAL FOLYÓ KÁNAÁN

Séta a budai Várnegyedben és a nyugati pincerendszerben.

VÁRBÓL PALOTA

Séta a Budai Palotanegyedben, a Várkápornában és a Királypincében.

HAUSZMANN PARIPÁI

Vezetett bejárás az újjáépült Lovarda épületében.

ÚJ SÉTA! HABSBERGOK ÉS HOLTAK

Séta József nádor nyomában a királyi kertekben és a nádori kriptában.

ÚJ SÉTA! MESTERMŰVEK PANORÁMÁVAL

Séta a Magyar Nemzeti Galéria történetéről a kupola látogatásával.

A FŐVÁROS ÉKSZERDOBOZA

A Várkert Bazár, ahogy még sosem látta.

RITUÁLIS FÜRDŐ A FÖLD ALATT

Magyarország legrégebbi mikvéje

SISI, MAGYARORSZÁG SZERELMESE

Erzsébet királyné nyomában a Budavári Palotanegyedben.

NEM ENGEDÜNK A '48-BÓL

A budai Vár az 1848-49-es forradalom és szabadságharcban.

